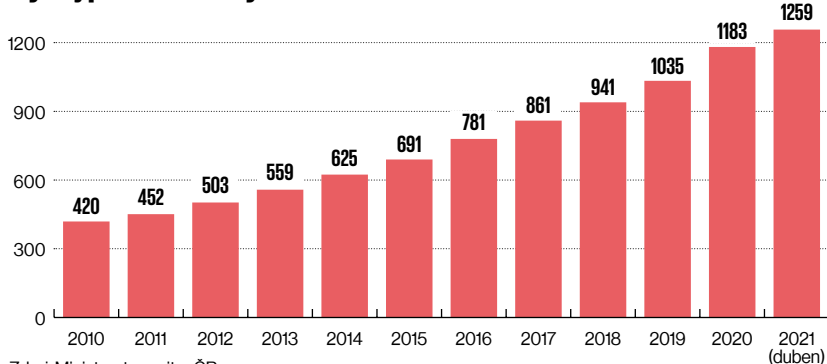

Vývoj počtu datových schránek (v tisících)

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

potřebných úkonů se státem vyřídí na dálku. „Díky koronakrizi jsme si uvědomili, že takový zabezpečený komunikační kanál by pro obě strany byl velmi výhodný, ale bohužel pořád posíláme papírové dopisy a doručky, což by se dalo jednoduše vyřešit zřízením datové schránky,“ uvádí Zajíček.

K většímu rozšíření datových schránek by podle něj mohlo pomoci i to, že přihlašování na státní portály, po němž by mělo od příštího roku dojít ke zřízení datové schránky automaticky, je od letoška snazší než dřív. Dosud platilo, že k přihlášení je potřeba e-občanka s aktivovanou elektronickou identifikační funkcí, kterých ale mezi lidmi není mnoho, anebo si museli požádat o zřízení některého z komerčních identifikačních nástrojů. Ty jsou v Česku nyní tři – MojeID od CZ.NIC, údaje získané přes portál eidentita.cz a čipové karty od I. certifikační autority. Ty ale má podobně jako e-občanky jen několik stovek tisíc držitelů.

Od letoška se ale lidé mohou k elektronickým službám a portálům státu přihlašovat také prostřednictvím přihlašovacích údajů z internetového bankovníctví. Nemusí přitom žádat o žádné speciální svolení s takovým použitím svých údajů ani si aktivovat novou službu. To přihlašování k aplikacím státní správy zjednoduší

a zpřístupní mnohem většímu počtu lidí. Internetové bankovníctví totiž používá přes pět milionů Čechů. Jen za první tři měsíce fungování bankovní identifikační údaje k přihlášení k některé z existujících aplikací státu využily stovky tisíc lidí. A to tuto službu zatím ani nenabízí všechny banky na českém trhu. Pokud nový zákon schválí i Senát, získají všichni, kdo se takto přihlásí k aplikacím státu, od ledna automaticky i datovou schránku.

Netransparentní zátěž

Přestože přinejmenším část občanů má o on-line komunikaci se státem zájem, v podnikatelských kruzích budí rozšiřování povinnosti mít datovou schránku obavy. Nejsilněji se proti ní ohradila Asociace soukromého zemědělství ČR. Nelíbí se jí, že je stát drobným podnikatelům nutí. „Pro mnoho našich členů je obsluha datové schránky velkým, často i nepřekonatelným problémem. Mnoho starších členů není vybaveno počítači a stále komunikuje především papírovou formou,“ upozorňuje předseda zemědělské asociace Jaroslav Šebek.

Za nedostatečné pro povinnou elektronickou komunikaci považuje i pokrytí internetem a kvalitu nabízeného připojení v některých oblastech. Že má Česko v míře připojení obyvatel k internetu rezervy, ostatně vyplynulo

i z loňského indexu digitální společnosti a ekonomiky zpracovaného Evropskou komisí. Česko je podle něj co do dostupnosti internetu čtvrté nejhorší v celé Evropské unii. Hůř si vedou jen Bulharsko, Řecko a Kypr.

Asociace malých a středních podniků pak považuje automatické zřízení datové schránky každému, kdo se přihlásí k některému ze státních digitálních portálů, za neférové. „Politicky korektní by bylo například říci, že prostě všichni dospělí občané České republiky budou mít datovou schránku, pomoci níž vyřídí úplně všechno,“ míní místopředsdkyně Asociace malých a středních podniků Pavla Břečková.

Ostatně tak to udělaly jiné evropské země, v nichž se datové schránky také používají. Například v Dánsku ji stát automaticky založí každému občanu staršímu 15 let. „Kdo ji využívat nechce, musí se aktivně odhlásit,“ upozorňuje Michal Bláha, zakladatel platformy Hlídač státu. Udělá to ale málokdo. Výsledkem je, že datovou schránku v Dánsku aktivně využívá přes 90 procent populace.

V Dánsku je ale také mnohem větší míra připojení obyvatel k internetu a dostupnost tohoto připojení než v Česku. Podle indexu Evropské komise mu patří první příčka. Z maximálního počtu 100 bodů získalo Dánsko v této oblasti 76. Česko jich má jen 44.

Povinnosti uživatelů datovek

K obezřetnému přístupu podnikatelů vůči datovkám přispívá také to, že se v některých případech s jejich zřízením pojí i povinnost komunikovat s úřady výhradně elektronicky. „Povinná podání v elektronické podobě se týkají zejména daňové oblasti,“ uvádí Josef Donát. Jde například o příznání k dani z příjmů nebo k DPH.